



Funded by
the European Union



English

Sustainability in the Literature Curriculum: A Teacher Implementation Guide

Conceptual Framework and Educational Vision of the Curriculum

Literature is fundamentally related to the human experience and serves as an essential tool to broaden students' horizons and critical abilities, leading them toward a deeper understanding of themselves and the world. The core philosophy of this curriculum in the Greek senior high school context is that nature and the landscape are not merely settings for action but act as symbols of supreme values and metaphors for emotional states. In this regard, literature assumes a strategic role by developing a repertoire of symbolic forms that facilitate an analytical approach to the world, reinforcing a critical attitude toward modern meanings and values. The primary goal for educators is to foster a creative relationship between students and their natural and social environments, turning them into active citizens. Amidst contemporary ecological disasters, literature courses must speak to the ecological concerns of the planet, functioning as an alarm bell to awaken students to the necessity of environmental vigilance.

Implementation Strategies for the First Grade (Ages 15-16)

The instructional plans for students aged fifteen to sixteen focus on the concept of a life reconciled with nature and the self-sufficiency of natural spaces. Educators should present the literature of the past as a complex transcendence of reality that offers insights into historical perceptions of nature, contrasting them with modern social organization. Classroom activities should prioritize guided discussions, creative labs, and the interpretation of texts to investigate represented attitudes and prejudices regarding the environment. For example, excerpts from Dionisios Solomos' "Free Besieged" are used to explore man's struggle for inner freedom and the love for the good things of nature in all their intensity. Similarly, Kostis Palamas' theatrical work "Triseugeni" allows for a deep analysis of how the natural environment affects the heroine's soul and her expectation of a freer, more worthy life.

Ecological Module Applications for the Third Grade (Ages 17-18)

At the third-grade level, the curriculum centers specifically on an "Ecology" module where students are expected to formulate interpretive commentaries on literary texts. During this stage, the role of human behavior in environmental destruction becomes a central topic of discussion and social redefinition. Nikiforos Vrettakos' "Speech-Protest at a conference on environmental pollution" serves as a model for expressing dissatisfaction with the historical and modern "infection" of the earth. Teachers should encourage students to locate symbolic words within

such texts and document whether they agree with the poet's views. Furthermore, Argyris Chionis' "Prophecy" is utilized to discuss the potential for a "spiritual desert" and the loss of natural resources, requiring students to substantiate their answers with specific textual indicators.

Material Usage, Assessment, and Ethical Responsibility

The instructional process must utilize more than just traditional textbooks; it should actively integrate digital repositories approved by the Ministry of Education, such as the "Proteas" web portal for educational scripts and the "Fotodentro" national aggregator. Assessment methodologies focus on student engagement in discussions regarding the environment's influence on human life and their understanding of textual values as guides for modern living. Reflection activities that develop metacognitive skills—where students describe the strategies used to reach a better result—are an integral part of this evaluation. Ultimately, while literature may not provide practical technical solutions, it develops an ethics of ecology that shapes individual choices and personal awareness. This process represents the first step in developing a policy of environmental action that moves from the local level to the global community.

Türkçe

Edebiyat Müfredatında Sürdürülebilirlik: Öğretmen Uygulama Kılavuzu

Müfredatın Kavramsal Çerçevesi ve Eğitimsel Vizyonu

Yunanistan kıdemli liseleri için hazırlanan bu uygulama kılavuzu, edebiyatın insan deneyimiyle olan köklü bağını temel alarak, öğrencilerin ufuklarını genişletmeyi ve dünyayı anlama kapasitelerini artırmayı hedeflemektedir. Müfredatın ana felsefesi, doğanın ve manzaranın sadece bir arka plan değil, aynı zamanda sembolik değerlerin taşıyıcısı ve duygusal durumların bir yansıması olarak ele alınmasına dayanmaktadır. Bu bağlamda edebiyat, stratejik bir rol üstlenerek öğrencilerin içinde yaşadıkları dünyayı analiz etmelerine ve değerler sistemini eleştirel bir süzgeçten geçirmelerine olanak tanımaktadır. Öğretmenlerin temel amacı, modern kültür eğitimi verirken öğrencilerin doğa ve sosyal çevre ile olan ilişkilerini yaratıcı bir boyuta taşımak olmalıdır. Özellikle ekolojik felaketlerin yaşandığı günümüzde, edebiyat dersi bu sorunlara karşı bir farkındalık ve teyakkuz hali oluşturmak için kullanılmalıdır.

Birinci Sınıf (14-15 Yaş) İçin Uygulama Stratejileri

On beş ve on altı yaş grubundaki öğrenciler için hazırlanan ders planlarında, doğa ile uyumlu bir yaşamın ve doğal alanların kendi kendine yetebilirliğinin vurgulanması esastır. Öğretmenler, geçmiş dönem edebiyatını bir gerçeklik ötesi olarak sunarken, o dönemlerdeki doğa algısının modern yaşamla olan zıtlıklarını tartışmaya açmalıdır. Sınıf içi etkinliklerde, öğrencilerin metinleri yorumlama ve eleştirel yaklaşım geliştirme becerilerini destekleyen rehberli tartışmalar ve yaratıcı laboratuvarlar ön plana çıkarılmalıdır. Örneğin, Dionisios Solomos'un "Hür Kuşatılmışlar" (Free Besieged) eseri üzerinden doğanın insanın ahlaki mücadelesindeki yeri ve "Aşk ile Bahar" temalarının imgelerle nasıl işlendiği incelenmelidir. Benzer şekilde Kostis Palamas'ın "Triseugeni" eseriyle, doğal çevrenin insan ruhu üzerindeki etkisi ve özgürlük arayışı arasındaki ilişki derinlemesine analiz edilmelidir.

Üçüncü Sınıf (17-18 Yaş) İçin Ekolojik Modül Uygulamaları

Müfredatın üçüncü sınıf düzeyinde odak noktası, doğrudan "Ekoloji" modülü üzerine kuruludur ve öğrencilerin metinler üzerinden kişisel yorumlayıcı şerhler (interpretive commentary) oluşturması beklenmektedir. Bu aşamada, çevre kirliliği ve ekolojik yıkımda insan davranışlarının rolü merkezi bir tartışma konusu haline getirilmelidir. Nikiforos Vrettakos'un çevre kirliliği üzerine yazdığı protesto konuşması niteliğindeki şiiri, öğrencilerin modern dünyanın sorunlarına karşı duyduğu tepkiyi dile getirmeleri için bir model teşkil eder. Öğretmenler, öğrencilere bu metinlerdeki sembolleri buldurmalı ve şairin görüşlerine katılıp katılmadıklarını gerekçeleriyle açıklamalarını istemelidir. Ayrıca Argyris Chionis'in "Kehanet" (Prophecy) adlı eseriyle, doğanın yok oluşu ve bu durumun ruhsal bir çölleşmeye yol açma potansiyeli, metin göstergeleri üzerinden tartışılmalıdır.

Materyal Kullanımı, Değerlendirme ve Etik Sorumluluk

Derslerin işlenişinde sadece geleneksel ders kitaplarıyla yetinilmemeli; Milli Eğitim Bakanlığı onaylı dijital depolar, "Proteas" portalındaki eğitim senaryoları ve "Fotodentro" gibi içerik havuzlarından aktif olarak yararlanılmalıdır. Değerlendirme süreci ise sadece bilgi ölçmeye değil, öğrencilerin tartışmalara katılımına ve metinlerdeki değerleri modern hayatın rehberi olarak ne ölçüde içselleştirdiklerine odaklanmalıdır. Öğrencilerin kendi çalışma stratejilerini ve gelişim süreçlerini tanımladıkları üstbilişsel yansıtma faaliyetleri, değerlendirmenin ayrılmaz bir parçasıdır. Sonuç olarak edebiyat, pratik teknik çözümler sunmasa da ekolojik bir etik geliştirerek bireysel tercihlerin ve günlük yaşam pratiklerinin değişmesine katkı sağlar. Bu süreç, yerelden küresele uzanan bir çevre eylemi politikası oluşturmanın ilk adımı olarak kabul edilmelidir.

Norwegian

Bærekrafti litteraturpensumet: En implementeringsveiledning for lærere

Læreplanens konseptuelle rammeverk og pedagogiske visjon

Litteratur er fundamentalt knyttet til den menneskelige erfaringen og fungerer som et essensielt verktøy for å utvide elevenes horisonter og kritiske evner, noe som fører dem mot en dypere forståelse av seg selv og verden de lever i. Kjernefilosofien i dette pensumet for den greske videregående skolen er at naturen og landskapet ikke bare er bakgrunner for handling, men fungerer som bærere av suverene verdier og metaforer for emosjonelle tilstander. I denne sammenhengen inntar litteraturen en strategisk rolle ved å utvikle et repertoar av symbolske former som forenkler en analytisk tilnærming til verden, noe som forsterker en kritisk holdning til moderne meninger og verdier. Det primære målet for pedagoger er å fremme et kreativt forhold mellom elevene og deres naturlige og sosiale miljøer, og dermed transformere dem til aktive borgere. Midt i moderne økologiske katastrofer må litteraturundervisningen tale til planetens økologiske bekymringer og fungere som en alarmklokke for å vekke elevene til nødvendigheten av miljømessig årvåkenhet og handling.

Implementeringsstrategier for første trinn (15–16 år)

Instruksjonsplanene for elever i alderen femten til seksten år fokuserer på konseptet om et liv i harmoni med naturen og det naturlige rommets selvforsyning. Pedagoger bør presentere fortidens litteratur som en kompleks transcendens av virkelighet som gir innsikt i historiske oppfatninger av natur, og kontrastere disse med moderne sosial organisering. Klasseromsaktiviteter bør prioritere veiledede diskusjoner, kreative laboratorier og tolkning av tekster for å undersøke representerte holdninger og fordommer angående miljøet. For eksempel brukes utdrag fra Dionisios Solomos' "De frie beleirede" for å utforske menneskets kamp for indre frihet og kjærligheten til naturens goder i all deres intensitet. Tilsvarende tillater Kostis Palamas' teatraliske verk "Triseugeni" en dyp analyse av hvordan det naturlige miljøet påvirker heltinnens sjel og hennes forventning om et friere og mer verdig liv.

Økologimodulens anvendelse for tredje trinn (17–18 år)

På tredje trinn sentrerer læreplanen spesifikt rundt en "økologimodul" der elevene forventes å formulere fortolkende kommentarer til litterære tekster. I løpet av dette stadiet blir menneskelig atferds rolle i miljøødeleggelser et sentralt tema for diskusjon og sosial redefinering. Nikiforos Vrettakos' "Tale-protest ved en konferanse om miljøforurensning" fungerer som en modell for å uttrykke misnøye med den historiske og moderne "infeksjonen" av jorden. Lærere bør oppmuntre elevene til å lokalisere symbolske ord i slike tekster og dokumentere hvorvidt de er enige i poetens synspunkter. Videre benyttes Argyris Chionis' "Profeti" for å diskutere potensialet for en "åndelig ørken" og tapet av naturressurser, noe som krever at elevene underbygger sine svar med spesifikke tekstindikatorer.

Materialbruk, vurdering og etisk ansvar

Instruksjonsprosessen må benytte mer enn bare tradisjonelle lærebøker; den bør aktivt integrere digitale depoter godkjent av utdanningsdepartementet, slik som "Proteas"-portalen for utdanningsmanuskripter og den nasjonale samleren "Fotodentro". Vurderingsmetodikk fokuserer på elevenes engasjement i diskusjoner angående miljøets innflytelse på menneskelivet og deres forståelse av tekstlige verdier som veiledere for moderne livsførsel. Refleksjonsaktiviteter som utvikler metakognitive ferdigheter – der elevene beskriver strategiene som er brukt for å oppnå et bedre resultat – er en integrert del av denne evalueringen. Til syvende og sist, selv om litteratur kanskje ikke gir praktiske tekniske løsninger, utvikler den en økologisk etikk som former individuelle valg og personlig bevissthet. Denne prosessen representerer det første skrittet i å utvikle en politikk for miljøhandling som beveger seg fra lokalt nivå til det globale samfunnet.

Croatian

Održivost u kurikulumu književnosti: Priručnik za nastavnike

Konceptualni okvir i obrazovna vizija kurikuluma

Književnost je neraskidivo povezana s ljudskim iskustvom i služi kao bitan alat za širenje vidika i jačanje kritičkih sposobnosti učenika, vodeći ih prema dubljem razumijevanju samih

sebe i svijeta u kojem žive. Glavna filozofija ovog kurikuluma u kontekstu grčkih viših srednjih škola jest da priroda i krajolik nisu samo kulisa za radnju, već djeluju kao nositelji vrhunskih vrijednosti i metafore za emocionalna stanja. U tom smislu, književnost preuzima stratešku ulogu razvijajući repertoar simboličkih oblika koji olakšavaju analitički pristup svijetu, osnažujući kritički stav prema modernim značenjima i vrijednostima. Primarni cilj edukatora je poticanje kreativnog odnosa učenika prema prirodnom, društvenom i kulturnom okruženju, pretvarajući ih u aktivne građane i proizvođače kulture. Usred suvremenih ekoloških katastrofa, nastava književnosti mora progovoriti o ekološkim brigama planeta, djelujući kao zvono za uzbunu koje učenike budi na nužnost ekološke budnosti i usvajanja inicijativa za djelovanje.

Strategije implementacije za prvi razred (dob 15–16 godina)

Nastavni planovi za učenike u dobi od petnaest do šesnaest godina fokusiraju se na razumijevanje i kritički pristup književnim tekstovima kako bi se istražilo kako su predstavljeni stavovi i predrasude o prirodi i okolišu. Ključne teme uključuju koncept života usklađenog s prirodom, samodostatnost prirodnog prostora i čovjekovu potragu za suštinom života iza pojavnosti. Edukatori bi trebali predstaviti književnost prošlosti kao uvid u percepcije prirode u drugim vremenima, suprotstavljajući to modernom načinu života i društvenoj organizaciji. Učioničke aktivnosti daju prednost vođenim raspravama, interpretaciji tekstova i stvaralačkim laboratorijima. Na primjer, ulomci iz djela Dionisiosa Solomosa "Slobodni opsjednuti" koriste se za istraživanje čovjekove borbe za moralnu i unutarnju slobodu te ljubavi prema blagodatima prirode usred sjene smrti. Slično tome, ulomak iz drame Kostisa Palamasa "Triseugeni" omogućuje analizu toga kako prirodno okruženje utječe na dušu heroine i njezinu čežnju za slobodnijim i dostojnijim životom.

Primjena ekološkog modula za treći razred (dob 17–18 godina)

Na razini trećeg razreda, kurikulum se specifično fokusira na modul "Ekologija" gdje se od učenika očekuje da formuliraju interpretativne komentare na književne tekstove. Tijekom ove faze, uloga ljudskog ponašanja u uništavanju okoliša te kontakt s prirodom kao put prema osobnoj kvaliteti života i društvenom redefiniranju postaju središnje teme. Djelo Nikiforosa Vrettakosa "Govor-protest na konferenciji o zagađenju okoliša" služi kao model za izražavanje pritužbi na povijesne i moderne oblike "infekcije" Zemlje. Nastavnici potiču učenike da lociraju simbolične riječi unutar teksta i dokumentiraju svoja stajališta o pjesnikovim vizijama. Nadalje, pjesma Argyrisa Chionisa "Proročanstvo" koristi se za raspravu o distopijskoj budućnosti u kojoj more presušuje, a ljudska duša postaje pustinja, zahtijevajući od učenika da svoje odgovore potkrijepe tekstualnim pokazateljima.

Korištenje materijala, ocjenjivanje i etička odgovornost

Proces poučavanja koristi digitalne repozitorije koje je odobrilo Ministarstvo obrazovanja i Institut za obrazovnu politiku, kao što su portal "Proteas" za obrazovne scenarije i nacionalni agregator sadržaja "Fotodentro". Metodologije ocjenjivanja usmjerene su na angažman učenika u raspravama o utjecaju okoliša na život i njihovo razumijevanje vrijednosti koje tekstovi projiciraju kao vodiče za moderan život. Aktivnosti refleksije koje razvijaju metakognitivne vještine sastavni su dio evaluacije, gdje učenici opisuju svoje strategije pristupa tekstovima. Iako književnost ne nudi izravna tehnička rješenja, ona razvija etiku ekologije koja se tiče individualnih izbora i osobne svijesti. Ovaj proces pridonosi razvoju

politike zaštite okoliša kroz koju će čovječanstvo, od lokalne zajednice do globalne razine, poduzeti specifične obveze.

Italian

Sostenibilità nel Curriculum di Letteratura: Guida all'Implementazione per i Docenti

Quadro Concettuale e Visione Educativa del Curriculum

La letteratura è intrinsecamente legata all'esperienza umana e funge da strumento essenziale per ampliare gli orizzonti e le capacità critiche degli studenti, conducendoli verso una comprensione più profonda di se stessi e del mondo in cui vivono. All'interno del contesto educativo greco, la natura e il paesaggio non sono considerati semplici scenografie per l'azione, ma agiscono come portatori di valori supremi e metafore di stati emotivi complessi. In questo senso, la letteratura assume un ruolo strategico sviluppando un repertorio di forme simboliche che facilitano un approccio analitico agli aspetti del mondo che circonda gli studenti, rafforzando un atteggiamento critico verso i significati e i valori moderni. L'obiettivo primario per gli educatori è favorire una relazione creativa tra gli studenti e l'ambiente naturale e sociale, trasformandoli in cittadini attivi e produttori di cultura. Di fronte alle contemporanee catastrofi ecologiche, i corsi di letteratura devono affrontare le preoccupazioni ambientali del pianeta, funzionando come un campanello d'allarme per risvegliare negli studenti la necessità di vigilanza e l'adozione di iniziative concrete.

Strategie di Implementazione per il Primo Grado (Età 15-16)

I piani didattici per gli studenti tra i quindici e i sedici anni si concentrano sulla comprensione e sull'approccio critico ai testi letterari per indagare come vengono rappresentate le percezioni, gli atteggiamenti e i pregiudizi riguardo alla natura e all'ambiente. I temi chiave includono il concetto di una vita riconciliata con la natura, l'autosufficienza dello spazio naturale e la ricerca umana della sostanza della vita oltre l'apparenza. I docenti dovrebbero presentare la letteratura del passato come una complessa trascendenza della realtà che offre approfondimenti sulle percezioni della natura in altre epoche, contrastandole con l'organizzazione sociale moderna. Le attività in aula devono dare priorità a discussioni guidate, laboratori creativi e alla visione di film basati su opere letterarie di interesse ambientale. Ad esempio, brani tratti dall'opera di Dionisios Solomos, "I Liberi Assediati", vengono utilizzati per esplorare la lotta dell'uomo per la moralità e la libertà interiore, insieme all'amore per le cose buone della natura. Allo stesso modo, il dramma teatrale "Triseugeni" di Kostis Palamas permette un'analisi approfondita di come l'ambiente naturale influenzi l'anima dell'eroina e la sua aspettativa di una vita più libera e degna.

Applicazioni del Modulo Ecologico per il Terzo Grado (Età 17-18)

Al livello del terzo anno, il curriculum si centra specificamente su un modulo di "Ecologia" in cui ci si aspetta che gli studenti formulino commenti interpretativi su testi letterari. Durante questa fase, il ruolo del comportamento umano nella distruzione dell'ambiente e il contatto con la natura come via d'uscita per la qualità della vita personale diventano temi centrali di discussione e ridefinizione sociale. L'opera di Nikiforos Vrettakos, "Discorso-Protesta a una

conferența sull'inquinamento ambientale", funge da modello per esprimere l'insoddisfazione verso l'infezione storica e moderna della terra. Gli insegnanti dovrebbero incoraggiare gli studenti a individuare parole simboliche all'interno di tali testi e a documentare se concordano con le visioni del poeta. Inoltre, "Profezia" di Argyris Chionis viene utilizzata per discutere il potenziale di un "deserto spirituale" e la perdita delle risorse naturali, richiedendo agli studenti di sostanziare le proprie risposte con specifici indicatori testuali.

Utilizzo dei Materiali, Valutazione e Responsabilità Etica

Il processo istruttivo deve utilizzare più dei semplici libri di testo tradizionali; deve integrare attivamente archivi digitali approvati dal Ministero dell'Istruzione, come il portale web "Proteas" per gli scenari educativi e l'aggregatore nazionale di contenuti "Fotodentro". Le metodologie di valutazione si concentrano sull'impegno degli studenti nelle discussioni riguardanti l'influenza dell'ambiente sulla vita umana e sulla loro comprensione dei valori testuali come guide per il vivere moderno. Le attività di riflessione che sviluppano abilità metacognitive — dove gli studenti descrivono le strategie utilizzate per approcciare i testi — sono parte integrante di questa valutazione. In definitiva, sebbene la letteratura possa non fornire soluzioni tecniche pratiche, essa sviluppa un'etica dell'ecologia che plasma le scelte individuali e la consapevolezza personale. Questo processo rappresenta il primo passo nello sviluppo di una politica di azione ambientale che si muove dal livello locale alla comunità globale.

Romanian

Sustenabilitatea în Curricula de Literatură: Ghid de Implementare pentru Cadrele Didactice

Cadrul Conceptual și Viziunea Educațională a Curriculei

Literatura este intrinsec legată de experiența umană și servește drept instrument esențial pentru lărgirea orizonturilor și a capacităților critice ale elevilor, conducându-i către o înțelegere mai profundă a propriei persoane și a lumii în care trăiesc. În contextul realității elene, natura, viața la țară și peisajul grecesc ocupă un loc central în producția literară, fiind uneori simboluri, altele decoruri pentru acțiune sau purtători de valori supreme. Rolul literaturii devine astfel unul strategic, dezvoltând un repertoriu de forme simbolice și convenții care facilitează abordarea analitică a aspectelor lumii înconjurătoare, consolidând atitudinea critică față de valorile moderne. Obiectivul de bază al predării literaturii în liceele grecești este educația critică în cultura modernă, transformând elevii în cetățeni activi și producători de cultură. Într-o eră a dezastrilor ecologice, cursul de literatură trage un semnal de alarmă asupra preocupărilor ecologice ale planetei, invitând la adoptarea unor valori și practici care să oprească marșul spre autodistrugere.

Strategii de Implementare pentru Clasa a IX-a (Vârsta 15-16 ani)

Planurile de instruire pentru elevii de cincisprezece și șaisprezece ani se concentrează pe înțelegerea și interpretarea textelor literare pentru a investiga modul în care sunt reprezentate percepțiile și prejudecățile despre natură și mediu. Temele cheie includ viața reconciliată cu natura, autosuficiența spațiului natural și căutarea substanței vieții în spatele aparențelor.

Cadrele didactice trebuie să prezinte literatura trecutului ca pe o perspectivă asupra percepțiilor naturii din alte epoci, oferind un contrast cu modul de viață modern și organizarea socială actuală. Activitățile la clasă prioritizează discuțiile ghidate, laboratoarele practice și creative, viziunea de filme bazate pe opere literare și audițiile de poezie pusă pe muzică. De exemplu, fragmente din opera lui Dionisios Solomos, „Liberii Besediați”, sunt utilizate pentru a explora lupta omului pentru libertate interioară și dragostea pentru bunurile naturii. De asemenea, piesa de teatru „Triseugeni” de Kostis Palamas permite o analiză a modului în care mediul natural influențează sufletul eroinei și dorința acesteia pentru o viață mai liberă și mai demnă.

Aplicații ale Modulului Ecologic pentru Clasa a XI-a (Vârsta 17-18 ani)

La nivelul clasei a XI-a, curricula se concentrează specific pe modulul „Ecologie”, unde elevii sunt solicitați să formuleze comentarii interpretative asupra textelor literare. Acest comentariu reprezintă o muncă personală prin care elevii reconstruiesc elemente din lecturile anterioare. Temele centrale includ rolul comportamentului uman în distrugerea mediului și contactul cu natura ca soluție pentru calitatea vieții personale și redefinirea socială. Opera lui Nikiforos Vrettakos, „Discurs-Protest la o conferință despre poluarea mediului”, servește drept model pentru exprimarea nemulțumirii față de „infestarea” istorică și modernă a pământului. Profesorii încurajează elevii să identifice cuvinte-simbol și să își documenteze propriile puncte de vedere față de viziunea poetului. În plus, poemul „Profeția” de Argyris Chionis este utilizat pentru a discuta despre posibilitatea unui „deșert spiritual” și pierderea resurselor naturale, solicitând elevilor să își susțină răspunsurile cu indicatori textuali specifici.

Utilizarea Materialelor, Evaluarea și Responsabilitatea Etică

Procesul de instruire utilizează, pe lângă manualele tradiționale, depozite digitale aprobate de Ministerul Educației, cum ar fi portalul „Proteas” pentru scenariile educaționale și agregatorul național „Fotodentro”. Metodologiile de evaluare vizează implicarea elevilor în discuții despre influența mediului asupra vieții și înțelegerea valorilor proiectate de texte ca ghiduri pentru viața modernă. Activitățile de reflecție care dezvoltă abilități metacognitive, în care elevii descriu strategiile folosite pentru a aborda textele, sunt parte integrantă a evaluării. În concluzie, deși literatura nu oferă soluții tehnice practice, aceasta dezvoltă o etică a ecologiei care modelează alegerile individuale și conștientizarea personală. Acest proces reprezintă primul pas în dezvoltarea unei politici de acțiune ecologică prin care umanitatea, de la nivel local până la comunitatea globală, își asumă angajamente specifice pentru protejarea planetei.

Greek

Βιωσιμότητα στο Πρόγραμμα Σπουδών Λογοτεχνίας: Οδηγός Εφαρμογής για Εκπαιδευτικούς

Εννοιολογικό Πλαίσιο και Εκπαιδευτικό Όραμα του Προγράμματος Σπουδών

Η λογοτεχνία συνδέεται άρρηκτα με την ανθρώπινη εμπειρία και διευρύνει τους ορίζοντές μας, οδηγώντας μας στην κατανόηση του εαυτού μας και του κόσμου στον οποίο ζούμε. Στην ελληνική πραγματικότητα, η φύση, η ζωή στην ύπαιθρο και στην πόλη, καθώς και το ελληνικό τοπίο γενικότερα, κατέχουν σημαντική θέση στη λογοτεχνική παραγωγή,

λειτουργώντας άλλοτε ως σύμβολο και άλλοτε ως σκηνικό δράσης ή φορέας υπέρτατων αξιών. Ο ρόλος της λογοτεχνίας αναδεικνύεται ως στρατηγικός, καθώς αναπτύσσει ένα ρεπερτόριο συμβολικών μορφών που διευκολύνουν την αναλυτική προσέγγιση του κόσμου και ενισχύουν την κριτική στάση των μαθητών απέναντι στις σύγχρονες αξίες. Βασικός στόχος είναι η κριτική εκπαίδευση στον σύγχρονο πολιτισμό και η ανάπτυξη μιας δημιουργικής σχέσης με το φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον, η οποία μετατρέπει τους μαθητές σε ενεργούς πολίτες και παραγωγούς πολιτισμού. Μέσα από τη λογοτεχνία, η οικολογική ανησυχία του πλανήτη φωτίζεται με τρόπο που αφυπνίζει τη συνείδηση και την επαγρύπνηση απέναντι στην οικολογική καταστροφή.

Στρατηγικές Εφαρμογής για την Α' Τάξη Λυκείου (Ηλικία 15-16 ετών)

Το πρόγραμμα σπουδών για την Α' Τάξη στοχεύει στην κατανόηση και την ερμηνεία λογοτεχνικών κειμένων, προκειμένου οι μαθητές να διερευνήσουν πώς αναπαρίστανται οι αντιλήψεις και οι προκαταλήψεις για τη φύση και το περιβάλλον. Οι βασικοί άξονες περιλαμβάνουν τη ζωή σε συμφιλίωση με τη φύση, την επίδραση του φυσικού χώρου στην ανθρώπινη ψυχή και την αναζήτηση της ουσίας της ζωής πίσω από το φαίνοσθαι. Η λογοτεχνία του παρελθόντος προσφέρει μια διεισδυτική ματιά στις αντιλήψεις για τη φύση σε άλλες εποχές, επιτρέποντας στους μαθητές να επαναξιολογήσουν τη συμπεριφορά τους και να αλλάξουν τον τρόπο ζωής τους. Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες περιλαμβάνουν ερμηνευτικές απόπειρες, παρακολούθηση ταινιών περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος και ακρόαση μελοποιημένης ποίησης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το απόσπασμα από τους «Ελεύθερους Πολιορκημένους» του Διονυσίου Σολωμού, όπου η φύση συνδέεται με τον αγώνα για την εσωτερική ελευθερία, και το έργο «Τρισεύγενη» του Κωστή Παλαμά, το οποίο αναλύει πώς το φυσικό περιβάλλον επηρεάζει την ψυχή της ηρωίδας.

Εφαρμογές της Ενότητας «Οικολογία» για τη Γ' Τάξη Λυκείου (Ηλικία 17-18 ετών)

Στη Γ' Τάξη, η διδασκαλία επικεντρώνεται στην ενότητα «Οικολογία», με στόχο την ερμηνεία κειμένων και τη σύνταξη ερμηνευτικού σχολίου από τους μαθητές. Τα κύρια θέματα αφορούν τον ρόλο της ανθρώπινης συμπεριφοράς στην καταστροφή του περιβάλλοντος και την επαφή με τη φύση ως διέξοδο για την προσωπική ποιότητα ζωής και τον κοινωνικό επαναπροσδιορισμό. Μέσα από την κριτική προσέγγιση των κειμένων, οι μαθητές καλούνται να τεκμηριώσουν τις θέσεις τους και να συμμετάσχουν σε συζητήσεις για τη σημασία της προστασίας του περιβάλλοντος. Το έργο του Νικηφόρου Βρεττάκου «Λόγος-Διαμαρτυρία σε συνέδριο για τη ρύπανση του περιβάλλοντος» αποτελεί υπόδειγμα για την έκφραση ανησυχίας σχετικά με την ιστορική και σύγχρονη «μόλυνση» της γης. Επιπλέον, το ποίημα «Προφητεία» του Αργύρη Χιόνη χρησιμοποιείται για τη συζήτηση γύρω από την πνευματική «ερημοποίηση» και την απώλεια των φυσικών πόρων, απαιτώντας από τους μαθητές να υποστηρίξουν τις απαντήσεις τους με κειμενικούς δείκτες.

Χρήση Υλικού, Αξιολόγηση και Ηθική Ευθύνη

Η διδακτική διαδικασία αξιοποιεί, πέρα από τα σχολικά εγχειρίδια, ψηφιακά αποθετήρια εγκεκριμένα από το Υπουργείο Παιδείας, όπως η πύλη «Πρωτέας» για τα εκπαιδευτικά σενάρια και ο εθνικός συσσωρευτής περιεχομένου «Φωτόδεντρο». Η αξιολόγηση εστιάζει στη συμμετοχή των μαθητών στις συζητήσεις, στην κατανόηση των αξιών που προβάλλουν τα κείμενα και στην ανάπτυξη μεταγνωστικών δεξιοτήτων. Οι μαθητές αξιολογούνται για την ικανότητά τους να ανασυγκροτούν στοιχεία από την ανάγνωσή τους και να υποστηρίξουν τις

απαντήσεις τους με αναφορές στο κείμενο. Συμπερασματικά, η λογοτεχνία μπορεί να μην δίνει πρακτικές τεχνικές λύσεις, αλλά θέτει ερωτήματα και αναπτύσσει μια ηθική της οικολογίας που επηρεάζει τις ατομικές μας επιλογές. Αυτή η διαδικασία αποτελεί το πρώτο βήμα για τη διαμόρφωση μιας πολιτικής περιβαλλοντικής δράσης, όπου η ανθρωπότητα αναλαμβάνει συγκεκριμένες δεσμεύσεις για την προστασία του πλανήτη.

German

Nachhaltigkeit im Literaturlehrplan: Ein Leitfaden für Lehrkräfte

Konzeptioneller Rahmen und Bildungsvision des Lehrplans

Literatur steht in einer tiefen Beziehung zur menschlichen Erfahrung und dient als Instrument, um den Horizont sowie die kritische Fähigkeit der Lernenden zu erweitern, was zu einem tieferen Verständnis des Selbst und der Welt führt. Im griechischen Kontext nehmen die Natur, das Leben auf dem Land und in der Stadt sowie die Landschaft im Allgemeinen eine zentrale Stellung in der literarischen Produktion ein. Die Natur fungiert dabei oft als Symbol, als Schauplatz der Handlung, als Metapher für emotionale Zustände oder als Trägerin höchster Werte. Durch eine Vielzahl von Texten wird die strategische Rolle der Literatur deutlich, da sie symbolische Formen und Konventionen entwickelt, die eine analytische Annäherung an die Welt ermöglichen und die kritische Haltung der Schüler gegenüber den von der Literatur vermittelten Werten stärken. Ein wesentliches Ziel des Literaturunterrichts ist die kritische Erziehung in der modernen Kultur sowie die Entwicklung einer schöpferischen Beziehung zur natürlichen und sozialen Umwelt. Angesichts ökologischer Katastrophen wie Waldbränden, Überschwemmungen und Umweltverschmutzung fungiert der Unterricht als Alarmsignal, um die Schüler zur Wachsamkeit und zur Übernahme von Initiativen zu bewegen, die den Marsch zur Selbstdestruktion stoppen.

Implementierungsstrategien für die erste Jahrgangsstufe (15–16 Jahre)

Für die Schüler der ersten Klasse liegt das Ziel des Kurses „Neugriechische Sprache und Literatur“ im Verständnis und der kritischen Interpretation von Texten, um zu untersuchen, wie Wahrnehmungen, Einstellungen und Vorurteile gegenüber Natur und Umwelt repräsentiert werden. Zu den Kernthemen gehören ein mit der Natur versöhntes Leben, die Selbstgenügsamkeit des natürlichen Raums und die Suche des Menschen nach der Essenz des Lebens hinter dem äußeren Schein. Literatur aus der Vergangenheit bietet dabei Einblicke in historische Naturwahrnehmungen und stellt die Frage, wie Menschen ihre soziale Existenz im Verhältnis zu natürlichen Ressourcen verstanden haben. Methodisch werden interpretative Ansätze, geleitete Diskussionen sowie die Nutzung audiovisueller Medien wie Filme und vertonte Poesie eingesetzt, um die Positionen der Schüler zu untermauern. Ein prominentes Beispiel ist Dionisios Solomos' Werk „Die freien Belagerten“, welches den Kampf um moralische und innere Freiheit im Kontext der Natur thematisiert. Ebenso dient Kostis Palamas' Theaterstück „Triseugeni“ dazu, den Einfluss der natürlichen Umgebung auf die menschliche Psyche und das Verlangen nach einem freieren und würdigeren Leben zu analysieren.

Anwendungen des Moduls „Ökologie“ für die dritte Jahrgangsstufe (17–18 Jahre)

In der dritten Klasse konzentriert sich der Lehrplan auf das Modul „Ökologie“, mit dem Ziel, literarische Texte zu interpretieren und eigenständige Interpretationskommentare zu verfassen. Der Fokus liegt hierbei auf der Rolle des menschlichen Verhaltens bei der Zerstörung der Umwelt sowie auf dem Kontakt zur Natur als Weg zur persönlichen Lebensqualität und sozialen Neudefinition. Die Schüler sollen durch kritische Textanalyse Ideen und Vorurteile über den Menschen und die Welt untersuchen. Nikiforos Vrettakos' Werk „Rede-Protest bei einer Konferenz über Umweltverschmutzung“ dient als Modell für die poetische Klage über die historische und moderne „Infektion“ der Erde durch menschliches Handeln. Ein weiteres Beispiel ist das Gedicht „Prophezeiung“ von Argyris Chionis, das eine dystopische Zukunft beschreibt, in der das Meer austrocknet und die menschliche Seele zur Wüste wird. Diese Texte fordern die Schüler auf, die Aktualität solcher Visionen anhand von Textindikatoren zu belegen und ihre eigenen Standpunkte zu dokumentieren.

Materialnutzung, Leistungsbewertung und ethische Verantwortung

Die methodische Umsetzung stützt sich neben den Schulbüchern auf digitale Repositorien des Bildungsministeriums, das Proteas-Webportal für Unterrichtsszenarien und den nationalen Aggregator Fotodentro. Die Bewertung umfasst die aktive Teilnahme an Diskussionen über den Einfluss der Umwelt auf das menschliche Leben sowie das Verständnis der in den Texten projizierten Werte als Leitfäden für das moderne Leben. Ein wesentlicher Bestandteil sind Reflexionsaktivitäten zur Entwicklung metakognitiver Fähigkeiten, bei denen die Schüler ihre Arbeitsstrategien beschreiben. Obwohl Literatur keine unmittelbaren praktischen Lösungen bietet, entwickelt sie eine Öko-Ethik, die individuelle Entscheidungen beeinflusst und zu einer Umweltpolitik führen kann, die spezifische Verpflichtungen auf globaler Ebene umfasst.